

خانه مس، کاشان

مسعود سهیلی (www.MasoudSoheili.com)

این مقاله در مجله فرهنگ شماره ۱۵۷، آوریل ۲۰۰۹ چاپ شده است.

روایات مختلفی در خصوص نام کاشان موجود است. عبدالرحیم کلانتر ضرابی (سهیل کاشانی) در "تاریخ کاشان" چنین میگوید:

آنچه در افواه اهالی این بلد معروف است، در زمان قدیم نام این ولایت "چهل حصاران" بوده است و قلعه بندی مخصوصی نداشته. در هنگامی که "زبیده خاتون"، منکوحه هارون الرشید خلیفه عباسی از زمین کاشان گذر کرد... بنا به درخواست ساکنان این دیار فرمان میدهد تا کاشان را بنا نهند... بنیاد قلعه بندی این بلد را گاه فشانند، لحاظا به "گاه فشان" موسوم گشت و به کسرت استعمال پارسیان "کاشان" اش گویند...

اقوال دیگری نیز موجود است: "کی آشیان"، ولی هیچ کدام معتبر نیست. آنچه منطقی تر از همه به نظر می رسد، مهاجرت اقوام هندو اروپایی "کاس" ("کاش" یا "کاسو" یا "کاشو") ساکنان کناره های دریاچه آرال و شمال دریای خزر (کاسپین) به مناطق مرکزی ایران در جستجوی مامنی گرم تر است. اینان بودند که قزوین و کاشان را بنا نهادند و نام این دو شهر از نام این قوم است. فین و سیلک نیز در همان ایام و توسط اقوام کاس بنا نهاده شد.

آنچه که تاریخ نشان می دهد، سفال گری و ذوب مس اولین بار در جهان در این منطقه انجام شد. باقیمانده سفال و کوره های ذوب مس از تپه های سیلک گرد آوری شده اند. سیلک در سه دوره، از دوره پنجم تا سوم زمین شناسی (حدود ۶۰۰۰ تا ۱۳۰۰ قبل از میلاد) در رونق بوده است و در قرن هشتم قبل از میلاد ویران شد.

کاشان ۹۴۵ متر از سطح دریا بالاتر است و آب و هوای گرم و خشکی دارد. این شهر شهرت دیرینه ای برای مردم محافظه کار و عقب ر دارد و از کم آبی رنج می برد. شهر زلزله خیز کاشان بارها و بارها با قحطی های مکرر رو برو شده است. در چنین شرایطی غلات و مواد غذایی مورد نیاز اهالی شهر از بروجرد تامین می شد.

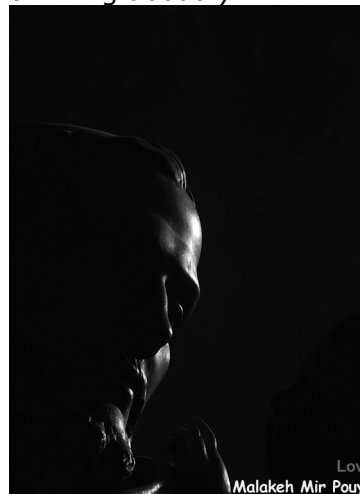
از دوره ساسانیان نیز آثاری در این شهر به جا مانده است: چهار تاقی نیاسر و نطنز. در این دوره از کاشان جهت تجهیز سپاه ساسانی در جنگ با تازیان استفاده می شد. اخیرا غار بزرگی (هم چون یک شهر) در دل کوه های مجاور کاشان از دوران غار نشینی پیدا شده است.

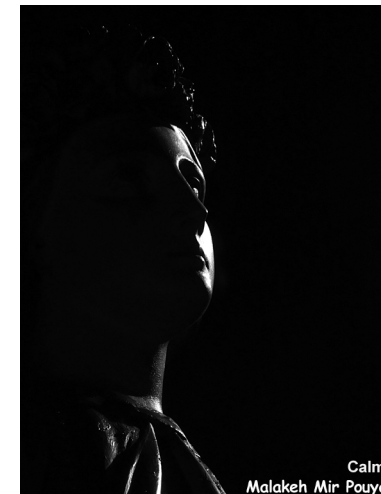
Ali Shahidi (What is he thinking about?)

Daniel Soheili (Reflection)

Malakeh Mir Pouya (Clam)

Malakeh Mir Pouya (Love)

Mehrdad Bakhtiar (Sand Sediment)

Farzad Emami (From "Trunk" Collection)